

CHUYÊN ĐỀ 10.**Kỹ thuật xử lý một số tình huống trong đánh giá ngoài CTĐT****A. CÂU HỎI CHUẨN BỊ:**

1. Hãy mô tả những yếu tố (chủ quan và khách quan) có thể ảnh hưởng tiêu cực đến tính chính xác và độ giá trị của quá trình đánh giá CTĐT. Là một đánh giá viên tham gia vào quá trình đánh giá CTĐT, bạn sẽ làm gì để hạn chế những tác động này.

Gợi ý chuẩn bị.

- Để đánh giá chính xác một CTĐT, đánh giá viên cần có đủ thông tin về chương trình, từ đó xử lý và phân tích thông tin để đưa ra nhận định đánh giá.
- Thông tin về một CTĐT có thể đến từ nhiều nguồn khác nhau như: báo cáo tự đánh giá; các minh chứng (tài liệu, dữ kiện, số liệu) do CSGD cung cấp cho đoàn đánh giá; các nội dung trao đổi thảo luận trong các phiên phỏng vấn các bên liên quan (Cán bộ quản lý, Giảng viên, cán bộ hỗ trợ, người học, cựu người học, nhà tuyển dụng)
- Tùy theo bối cảnh cụ thể của từng CSGD và CTĐT mà các thông tin này sẽ được cung cấp cho đoàn đánh giá theo các cách khác nhau. Trong một số trường hợp, thông tin sẽ được cung cấp đầy đủ, hệ thống, khách quan với mục đích xác định rõ hạn chế để cải tiến và nâng cao chất lượng cho chương trình. Trong một số trường hợp khác thông tin có thể không đầy đủ, thiếu hệ thống, mang tính chủ quan của CSGD nhằm “giấu điểm hạn chế” và “tăng thành tích” cho CTĐT và CSGD.
- Đánh giá viên cần phải nhận diện được bản chất của quá trình cung cấp thông tin tại CSGD có CTĐT được đánh giá để có các giải pháp giúp thu nhận thông tin đầy đủ và chính xác

2. Hãy nêu những khó khăn mà đánh giá viên có thể gặp khi thực hiện đánh giá một chương trình đào tạo tại một CSGD ĐH Việt Nam theo bộ tiêu chuẩn TT04.

Gợi ý chuẩn bị

- Khó khăn luôn phát sinh trong quá trình đánh giá
- Về mặt khách quan đó là chất lượng của công cụ đánh giá. Trong bối cảnh Việt Nam thì công cụ là TT04 cùng với các CV hướng dẫn đi kèm. Cần lưu ý là TT04 xây dựng trên bộ tiêu chuẩn của AUN-QA, là bộ tiêu chuẩn thiết kế theo định

hướng đánh giá theo nguyên lý (Principle Based). Để phù hợp với bối cảnh giáo dục đại học Việt Nam, bộ tiêu chuẩn theo TT04 tuy giữ nguyên cấu trúc và nội dung các tiêu chuẩn như của AUN-QA nhưng đã bổ sung thêm phần công văn hướng dẫn bao gồm các “môc chuẩn” để định hướng đánh giá theo nguyên tắc (Rules Based)

- Thực trạng của hệ thống BDCL và văn hóa chất lượng tại CSGD có CTĐT được đánh cũng là yếu tố mang tính khách quan có thể tạo điều kiện thuận lợi hoặc khó khăn cho quá trình đánh giá.
- Về mặt chủ quan đó là cách tiếp cận đánh giá của CSGD (thực chất hay hình thức); tương tác giữa các thành viên trong đoàn đánh giá (thống nhất, chia sẻ hay đối lập cạnh tranh); tương tác giữa đoàn đánh giá và CSGD (phối hợp, hỗ trợ hay che đậy, đối phó)

B. CÁC TÌNH HUỐNG GIÁ ĐỊNH (Case Study)

I. Các tình huống về thu nhận, xử lý thông tin

1. Bạn là thành viên của một Đoàn đánh giá ngoài cấp CTĐT. Thông qua nghiên cứu báo cáo tự đánh giá và các hồ sơ minh chứng do nhà trường cung cấp bạn có nhận xét sơ bộ là chương trình đào tạo được thiết kế bài bản, có sự tham gia đầy đủ của các bên liên quan, chương trình được mô tả rõ ràng, tất cả đề cương môn học và ma trận CĐR/môn học được xây dựng theo định hướng OBE và đã được chính thức ban hành và sử dụng từ những năm đầu của chu kỳ đánh giá (4 năm trước). Tuy nhiên trong quá trình phỏng vấn giảng viên và người học, bạn phát hiện rằng hơn ½ số giảng viên tham gia phỏng vấn không tham gia vào việc xây dựng đề cương môn học cũng như không sử dụng đề cương môn học mới trong quá trình giảng dạy. Họ vẫn tiếp tục sử dụng đề cương môn học cũ được biên soạn từ hơn 10 năm trước. Nhiều người học cũng cho biết là họ ít quan tâm đến đề cương môn học mà chỉ học căn cứ vào bài giảng mà giảng viên thực hiện theo từng tuần. Căn cứ vào kết quả phỏng vấn, bạn đánh giá tiêu chí thiết kế CĐR và CTĐT không đạt yêu cầu. Kết quả đánh giá này không nhận được sự đồng thuận từ phía CSGD. Ban chủ nhiệm CTĐT đề nghị đoàn đánh giá điều chỉnh nhận định thành “đạt yêu cầu” dựa trên cơ sở là minh chứng mà nhà trường đã cung cấp bởi vì các ý kiến trong quá trình phỏng vấn chỉ mang tính cá biệt, không thể hiện tình hình chung của công tác xây dựng và triển khai CTĐT tại trường. Bạn sẽ giải quyết trường hợp này như thế nào?
2. Bạn là thành viên của một Đoàn đánh giá ngoài cấp CTĐT. Thông qua nghiên cứu báo cáo tự đánh giá và các hồ sơ minh chứng do nhà trường cung cấp bạn có nhận xét sơ bộ là chương trình được mô tả thiếu rõ ràng, các đề cương môn học không

nhất quán, chuẩn đầu ra của các môn học không được mô tả rõ, công tác dạy, học, kiểm tra đánh giá không có mối liên kết rõ ràng với nhau, không có minh chứng về việc người học đạt được CĐR sau khi hoàn thành môn học. Tuy nhiên, tại các phiên phỏng vấn trực tiếp với giảng viên, người học, cựu người học, nhà tuyển dụng bạn nhận thấy tất cả các bên liên quan đều đánh giá cao về quá trình và kết quả học tập của chương trình. Giảng viên thể hiện sự hiểu biết sâu về môn học do mình phụ trách, tận tình trong quá trình giảng dạy, có tiêu chuẩn rõ ràng trong kiểm tra đánh giá. Người học và cựu người học đánh giá cao năng lực và sự chuyên nghiệp của giảng viên. Nhà tuyển dụng đánh giá cao chất lượng của sinh viên tốt nghiệp từ chương trình. Bạn sẽ căn cứ vào đâu để đưa ra kết luận đánh giá.

3. Báo cáo tự đánh giá CTĐT mô tả quá trình xây dựng chương trình có sự tham khảo ý kiến của các đơn vị tuyển dụng sinh viên tốt nghiệp từ chương trình. Tuy nhiên, trong phiên phỏng vấn nhà tuyển dụng, tất cả 10 người đại diện cho 10 đơn vị tuyển dụng đều cho biết là bản thân mình chưa từng tham gia góp ý xây dựng chương trình đào tạo. Bạn sẽ đánh giá nội dung xây dựng CTĐT dựa trên cơ sở nào? Bạn sẽ làm gì để xác minh sự tham gia của nhà tuyển dụng vào quá trình xây dựng CTĐT?

II. Các tình huống về tương tác trong Đoàn đánh giá:

1. Bạn là trưởng đoàn của một Đoàn đánh giá ngoài cấp CTĐT. Trong quá trình khảo sát chính thức, Đoàn phát hiện ra nhiều điểm yếu về thiết kế và triển khai CTĐT. Tuy nhiên, tại phiên họp Đoàn, đánh giá viên phụ trách các tiêu chuẩn tương ứng lại đề nghị cho kết quả ở mức “đạt”. Đánh giá viên này đang giảng dạy ngành học trùng với ngành của CTĐT đang được đánh giá. CSGD nơi có CTĐT đang được đánh giá là đơn vị có uy tín thuộc nhóm hàng đầu về lĩnh vực của CTĐT được đánh giá. Bạn sẽ làm gì trong tình huống này?
2. Bạn tham gia một Đoàn đánh giá ngoài với tư cách là thành viên. Sau đợt khảo sát chính thức, bạn phát hiện ra nhiều điểm yếu của CTĐT liên quan đến tiêu chuẩn phụ trách. Bạn đã thu thập đầy đủ thông tin và minh chứng cho các đánh giá ở mức “không đạt”. Tuy nhiên, Trưởng đoàn lại đề nghị bạn chuyển sang mức “đạt”. Bạn sẽ làm gì trong tình huống này?
3. Bạn tham gia một Đoàn đánh giá ngoài với tư cách là thành viên. Sau hai phiên phỏng vấn, bạn nhận thấy Trưởng đoàn dành nhiều thời gian chỉ trích các hoạt động của nhà trường đồng thời có nhiều ý kiến “dạy” cho trường việc làm tốt công tác đảm bảo chất lượng, khiến các thành viên còn lại có rất ít thời gian để khai thác thông tin từ những đối tượng phỏng vấn. Bạn sẽ làm gì?

4. Bạn tham gia một Đoàn đánh giá ngoài với tư cách là thành viên. Bạn được phân công phụ trách 1 tiêu chuẩn có 3 tiêu chí. Sau quá trình khảo sát chính thức, căn cứ vào các thông tin thu nhận được, đồng thời căn cứ vào yêu cầu của mốc chuẩn (theo CV 1669) bạn nhận thấy có 2 tiêu chí thuộc tiêu chuẩn mình phụ trách chỉ tương ứng với mức điểm 3 (không đạt). Trong phiên họp đoàn, sau khi các thành viên của đoàn trình bày kết quả đánh giá. Tất cả các tiêu chuẩn đều đạt yêu cầu trừ tiêu chuẩn do bạn phụ trách. Như vậy toàn chương trình sẽ bị đánh giá là không đạt. Bạn sẽ làm gì trong trường hợp này?
5. Bạn là trưởng đoàn đánh giá CTĐT. Trong phiên họp đoàn chuẩn bị cho phần báo cáo kết quả khảo sát, một số thành viên đề nghị trưởng đoàn sẽ đại diện cho toàn đoàn báo cáo kết quả cho tất cả các tiêu chuẩn, một số thành viên khác thì cho rằng nên tạo điều kiện cho tất cả các thành viên của đoàn báo cáo kết quả của tiêu chuẩn do mình phụ trách. Bạn sẽ làm gì trong trường hợp này?
6. Bạn là thành viên thư ký của đoàn đánh giá CTĐT. Trong quá trình tổng hợp kết quả báo cáo đánh giá của đoàn bạn nhận thấy có một thành viên trình bày báo cáo chưa đạt yêu cầu. Phần báo cáo của thành viên này tuy có nêu đủ ý nhưng cấu trúc câu không hoàn chỉnh, văn phong không phù hợp. Bạn sẽ giải quyết trường hợp này như thế nào?

III. Các tình huống về tương tác giữa Đoàn đánh giá và cơ sở giáo dục:

1. Trong quá trình khảo sát sơ bộ đánh giá CTĐT, bạn nhận thấy rằng toàn bộ ban chủ nhiệm của chương trình đang được đánh giá là người mới được bổ nhiệm nên không nắm vững thông tin về quá trình xây dựng và phát triển chương trình. Bạn sẽ làm gì trong trường hợp này?
2. Trong quá trình phỏng vấn đội ngũ hỗ trợ, bạn nhận thấy có một người chủ động giành quyền trả lời tất cả các câu hỏi của đoàn đưa ra, không để người khác có ý kiến. Bạn sẽ làm gì trong trường hợp này?
3. Bạn là trưởng đoàn của một Đoàn đánh giá ngoài. Vào buổi cuối cùng của đợt khảo sát chính thức, sau khi nghe Đoàn đánh giá ngoài trình bày kết quả sơ bộ, một số đại diện của cơ sở giáo dục đã có phản ứng tiêu cực khiến buổi bế mạc kéo dài nhiều giờ so với kế hoạch và vẫn chưa thể kết thúc. Bạn sẽ làm gì trong tình huống này?
4. Một tuần sau đợt khảo sát chính thức, bạn tình cờ gặp một người bạn hiện đang công tác ở cơ sở giáo dục có CTĐT vừa được đánh giá. Cô ấy rất muốn bạn chia sẻ kết quả đánh giá. Vào thời điểm đó, Đoàn đánh giá đã thống nhất rằng kết quả đánh giá chung của CTĐT sẽ ở mức “đạt”, tuy nhiên, các thành viên trong Đoàn vẫn chưa đạt được sự đồng thuận ở một số câu, từ trình bày trong Báo cáo kết quả đánh giá ngoài. Người bạn của bạn hứa sẽ không tiết lộ thông tin với bất kỳ ai cho đến khi nhà trường nhận được Báo cáo kết quả đánh giá ngoài. Bạn có chia sẻ kết quả đánh giá trong trường hợp này không?